

Sto rokov modrovskej dychovky (1909 - 2009)

Martin Lacko

Sto rokov modrovskej dychovky (1909 - 2009)

Vydal:

Obecný úrad
916 35 Modrová
www.modrova.eu.sk

1. vydanie

© Martin Lacko 2009 (lacko.martin1@gmail.com)

© Obecný úrad Modrová

Návrh obálky a sadzba:

Ivan Varšo

Tlač:

Towarzystwo Słowaków w Polsce, Kraków
(Spolok Slovákov v Poľsku, Krakov)

ISBN 978-83-7490-255-7

— | | —

**Sto rokov
modrovskej dychovky
(1909 – 2009)**

Martin Lacko

Modrová 2009

— | | —

Podakovanie

Autor publikácie chce týmto vysloviť srdečné podakovanie všetkým, ktorí ochotne prispeli zapožičaním fotografií. Menovite: Pavlovi Benechovi (Trenčín), Františkovi Bielikovi, Paulíne Dominovej, Jozefovi Dvorskému, Milošovi Janžovi, Jozefovi Kališovi st., Albíne Križákovéj (Pobedím), Eve Kucharovej, Vincencovi Michalkovi, Emanuelovi Paulechovi, Antónii Povincovej, Stanislavovi Uhrinovi, Emílii Vácovej, Mariánovi Vrbenskému a takisto starostovi obce Mgr. Mariánovi Lackovi (archív OcÚ Modrová).

Svojimi písomnými spomienkami, resp. krátkymi písomnými vyjadreniami, prispeli: František Bielik, Jozef Dvorský, Pavol a Milan Dzurkovci, Bartolomej Horňák, Juraj Lacko, Jozef Majko, Vincent Michalka, Ján Polonský, Marián Vrbenský. Za spomienku tiež ďakujeme starším pamätníkom – Angele Bačovej, Paulíne Dominovej, Štefanovi Filipkovi, Augustínovi Paulechovi, Johanne Lackovej a Augustínovi Uhrinovi.

Autor publikácie spolu so starostom obce súčasne vyzývajú občanov i rodákov žijúcich mimo obce, ak ešte uchovávajú nejaké fotografie alebo zaujímavé spomienky spojené s účinkovaním modrovskej hudby, aby tieto poskytnú na doplnenie publikácie v budúcnosti.

Príhovor

Milí priatelia, spoluobčania, milovníci hudby,

krátko po vydaní monografie Modrová 1157 – 2007 mám česť uviesť ďalšiu publikáciu o našej obci, a to o dychovej hudbe, ktorá si v tomto roku pripomína vzácne a jedinečné jubileum – storočnicu.

Hudba sa dotýka bytostne každého človeka tak hlboko ako žiadne iné umenie. Je trvalou súčasťou kultúry, stelesňuje jej hlboký duchovný svet a vyjadruje hĺbku ľudských túžob a emócií. V každom vekovom období človeka je prostriedkom na vyjadrenie radosti i utíšenie žiaľu. Vyhľadávame ju vo chvíľach radosti, ale aj samoty a smútku. Pôsobí na naše zmysly, naplňa našu dušu i myseľ v okamihoch sviatočných i všedných.

Dychová hudba ako jeden z hudobných žánrov našla obľubu aj u našich predkov. S jej prvou organizovanou podobou sa podľa záznamov obecnej kroniky stretáme už v r. 1909. Odvtedy popri ťažkých životných podmienkach vždy nachádzali v hudbe oddych, zábavu, uvoľnenie, odpútanie sa od denných starostí desiatky mužov, ktorí sa vystriedali v kapelách pri rôznych rodinných, spoločenských a cirkevných udalostiach, aby rozdávali radosť, zábavu, potechu svojim spoluobčanom i okolitým vidiečanom.

Nech je táto publikácia vyjadrením vďaky, úcty a spomienky všetkým, ktorým sa hudba stala súčasťou ich života, obohatením ich duchovného sveta a obohatením života svojich blízkych.

Verím, že táto vzácna udalosť bude povzbudením i pre súčasných hudobníkov a ich nasledovníkov, aby ich hudobná produkcia mohla i budúcnosti sprevádzať spoločné udalosti stmelujúce dedinu.

Úprimná vďaka všetkým doterajším hudobníkom za reprezentáciu obce a želanie, aby ani v dnešnej dobe nezanikla tradícia dychovej hudby a mala vždy svojich priaznivcov.

V Modrovej 3. septembra 2009

Mgr. Marián Lacko,
starosta obce

Sto rokov Modrovskej dychovky (1909 - 2009)

V malých obciach, ako je aj Modrová, nebývalo v minulosti príležitosti na spoločenské vyžitie. Tým skôr, ak zoberieme do úvahy jej odveký poľnohospodársky charakter. Pôda bola jedinou obživou našich predkov. Absolútny nedostatok priemyslu či iných pracovných možností v širokom okolí nútil všetkých, ktorí mali aké-také malé roľčky, celý život pracovať na týchto, resp. si živobytie uľahčovať chovom dobytka či hydiny. Nečudo, že naši predkovia boli takmer od narodenia až po starobu úzko spojení s pôdou, dalo by sa povedať – k tejto doslova prikovaní.

Už malé deti boli od útleho detstva (3-4 roky) nútené pomáhať v zabezpečovaní obživy – pasením husí, neskôr kôz či kravičiek. Pracovným povinnosťami doma podriaďovali obyvatelia aj školské povinnosti detí, a vôbec ich vzdelávanie. Prvoradé bolo postarať sa o gazdovstvo, roľičku, dobytok – až potom mohla ísť škola. Na ďalšie štúdiá mohol ísť len málokto.

Nielen ekonomické, ale ani „technické“ podmienky nepriali rozvoju spolkovvej a záujmovej činnosti. V obci totiž nebolo žiadnych spoločenských priestorov na stretávanie sa, neexistovali kultúrne domy, sály. Elektrina bola zavedená až v roku 1958!

Niet divu, že za takýchto podmienok neostávalo dedinčanom cez rok mnoho priestoru ani na záujmovú, spolkovú činnosť. Počiatky kultúrnych a spolkových aktivít na úrovni obce sa viažu až k najnovšiemu obdobiu, k 20. storočiu. Či už v podobe ochotníckeho divadelného súboru, hasičského dobrovoľného zboru, Červeného kríža, futbalu, no najmä dychovej hudby.

O prvom dychovom súbore nemáme mnoho informácií. Členovia hudobného súboru si totiž pravdepodobne nevedli žiadne zápisy, alebo sa nám jednoducho nezachovali. V obecnej kronike, ktorá sa viedla od roku 1932, by sa akiste našli nejaké informácie, no žiaľ tá bola – pravdepodobne v roku 1945 – takisto stratená. Zakladajúcu fotografiu prvej dychovky nemáme. Fotografické prístroje vtedy u nás nik nevlastnil, snímky sa v tom čase robili len v ateliéroch. Niektorých zakladajúcich členov dychovky

z roku 1909 však môžeme identifikovať na snímke z 20. rokov, ktorá sa zachovala u rodiny Janžovcov (pozri prílohu, obr. 2).

O prvom telese, založenom roku 1909 vieme len z ústneho podania, ktoré bolo neskôr zachytené do kroniky. Podľa tohto bol kapelníkom miestny rodák a občan **Štefan Paulech** (1888 – 1970). Učiteľom našich muzikantov bol **Michal Jurikovič** z Dolnej Súče (1863 – 1939). Podľa publikácie „Okolo Súče – s dychovkami“ (Dolná Súča, 1992) bol Jurikovič hudobným učiteľom, ktorý má pravdepodobne najväčšiu zásluhu na rozširovaní dychoviek na Slovensku. Za svojho života totiž osobne vyučil až 56 dychových súborov! Prvý, v roku 1890 v Papradne, Na Modrovú roku 1909 prišiel už ako skúsený učiteľ v 46-rokoch. Dnes je len ťažko si predstaviť, akú námahu ho stálo dochádzať z odľahlej Dolnej Súče (leží približne 13 km za Trenčínom), do Modrovej, v čase, keď neexistovalo žiadne autobusové spojenie, navyše v zimných mesiacoch, po zasnežených a zamrznutých cestách.

Nácviky v Modrovej sa konali len v zimných mesiacoch, približne od decembra do marca, keď mali roľníci viac voľného času. V tomto období bolo veľkým problémom zaobstarať si hudobný nástroj, vládol totiž akútny nedostatok peňazí. Podobne to bolo aj s notovým materiálom. Nepoznáme ani miesto nácvikov prvých hudobníkov – akiste sa však konali len v niektorom z gazdovských domov.

Členmi prvej modrovskej dychovky boli:

Štefan Paulech (krídlovka)

Štefan Behan (klarinet)

Jozef Behan (barytón?)

Ján Benech (klarinet)

Viliam Bielik (Es-trúbka)

Ján Dzurka (klarinet)

Anton Filipek (barytón, husle)

Michal Janžo (z Modrovky – bubon)

Jozef Kuchar (z Modrovky – bas barytón)

Ján Majko (barytón?)

Michal Uhrin (Es-trúbka)

Dychovka vystupovala na cirkevných akciách (Vianoce, Božie Telo, Veľkú noc, hody, svätodušné sviatky, hodne na svadbách či pohreboch, ako aj pri tradičných akciách typu stavania májov, na fašiangoch.

Nevieme naisto, či kapela pôsobila od roku 1909 nepretržite. V rokoch 1. svetovej vojny bola jej činnosť pravdepodobne prerušená. Viacerí z členov kapely museli nastúpiť do vojska a jeden z nich, Anton Filipek, na fronte aj zahynul.

Po skončení vojny v roku 1918 však hudba akiste pôsobila. Zaujímavosťou je, že niektorí muzikanti súčasne pôsobili aj ako speváci, presnejšie ako členovia mužského spevokolu. Môžeme tak usudzovať z ďalšej veľmi starej fotografie, ktorej presné datovanie poznáme (pozri obr. 1). Jednu spomienku na účinkovanie spevákov si zachoval aj Augustín Uhrin, ktorý uviedol: „*Keď sa títo naši chlapi zhromaždili na kopci pod cintorom a začali spievať, tak krásne spievali, že grófi, čo išli z Lúky, sa pri nich zastavovali a načúvali...*“

V roku 1932 došlo v dychovom telese k natoľko významným zmenám, že môžeme hovoriť skôr o novej kapele. Jej čerstvým členom sa stal **Ján Uhrin** (Es-trúbka) a popri ňom sa medzi nováčikov v dychovej hudbe zaradili tiež:

Peter Majko (1905)
Štefan Melicher (1899)
Peter Paulech (1903)
Jozef Turzik (1904)
Michal Turzik (1904)
Gašpar Turzik (1912)

Malé zmienky o obnove kapely nachádzame i v školskej kronike. Český učiteľ Bohumír Švec, ktorému naši občania i školáci môžu vdáčiť za obetavú činnosť, v zápise za prvé mesiace roku 1932 zaznamenal: „*Zakladá sa nová hudba. Je povolaný učiteľ. Skúšky sa poriadajú denne.*“ Zápis sa viaže s najväčšou pravdepodobnosťou k februáru, teda k zimnému obdobiu, keď mali muži viac voľného času, pretože ešte nezačali s poľnohospodárskymi prácami.

Podľa spomienok Paulíny Dominovej, ktorej otec pôsobil v tejto druhej kapele, bol hudobným učiteľom znova Michal Jurikovič. Na obnovení dychového súboru mal najväčší záujem dôstojný pán Sasinek. (Pripomeňme, že aj jediná posiaľ známa fotografia tejto kapely bola zhotovená na farskom dvore – pozri obr. 3). Môžeme sa ale domnievať, že hudba sa stretla s oveľa priaznivejšou odozvou, než napríklad hasičská činnosť. O nej totiž učiteľ v tom istom roku, 1932, uviedol nasledovné: „...proti hasičskému sboru javí sa stále vzrastajúci odpor. Na cvičenia mužstvo dochádza s nechutou a v nepatrnom počte.“ (Nasledujúci rok sa požiarň zbor rozpadol úplne.) Dychová hudba však pokračovala ďalej. Jej nácviky, pod taktovkou Jurikoviča, sa konávali v dome u Bačov, ako aj u Benechov; Jurikovič prespával u Petra Paulecha ako aj u Pavla Baču, ktorý mu robil súčasne furmana – chodil ho brávať k vlaku.. Aj keď to nebolo jednoduché, hudobné nástroje si Modrováci zväčša zakupovali sami. Účinkovala však pri podobných podujatiach, ako prvá kapela, či už cirkevných (v kostole počas veľkých sviatkov), alebo iných, ako obecných a rodinných oslavách, stavaní májov, fašiangoch a i. Kapela mala pomerne dobrú povesť a bola pozývaná na svadby aj v okolitých obciach. Konkurencia bola v tom čase pomerne silná – chýrnymi muzikantmi boli bratia Grófovci z Hrádku (pozri obr. 4), či cigáni z Moravian, ktorí hrali na cimbele a husliach. Účasť muzikantov na svadbe značila väčšiu „zámožnosť“ rodiny – nie každá si totiž mohla dovoliť zaplatiť a pohostiť väčšiu skupinu hudobníkov... Azda najväčším vyznamenaním a súčasne zážitkom pre členov kapely bolo vystúpenie na dožinkových slávnostiach v Trnave roku 1939, ktorých sa zúčastnil aj Jozef Tiso – vtedajší premiér a onedlho prvý prezident SR.

Účinkovanie dychovky mimo obce sa spájalo aj s topolčianskou púťou. Modrovskí farníci chodievali do Topolčian na septembrový sviatok k úcte Mena Panny Márie odnepamäti. Cesta peši v sobotu hneď zrána cez hory trvala asi 8 hodín. Po večerných pobožnostiach pútnici zo širokého okolia prespávali v domoch na okraji mesta. Do pamäti niektorých dnešných najstarších

občanov sa vryla najmä púť roku 1945. Najmä preto, že dovtedy Modrováci prespávali každý rok po domoch, vtedy im však poskytol hromadné ubytovanie topoľčiansky žid Baxa, ktorý sa počas prechodu frontu skrýval práve na Modrovej (v stodole a v jame u rodiny gazdu Michala Paulecha, vedľa Jána Paulech-Dolných). *„Tak keď sme ho schovávali, tak sľúbil, že nám všetkým dá nocľah“*, spomínala po rokoch Johanna Lacková. Baxa, ktorý mal v Topoľčanoch majer Modrovákov jeden rok skutočne ubytoval v „bírešňách“, v obydliach určených pre poľnohospodárskych robotníkov.

Ako bolo spomenuté, s farníkmi chodila na topoľčiansku púť aj modrovská dychovka. Muzikanti počas cesty hrali vždy pred príchodom do Topoľčian, pri spiatočnej ceste do Bojnej a domov na Modrovú. *„Počas púte hrávali vždy počas večernej sviečkovej pobožnosti, pekne hrávali“*, spomínala J. Lacková. Ešte cennejšiu spomienku však pridal ďalší z účastníkov púte, Augustín Uhrin: *„Bol tam vtedy aj biskup. [pravdepodobne trnavský, Michal Buzalka – pozn. aut.] A ten povedal: ‘Ja chcem modrovskú dychovku!!!’ A to bola veľká pocta pre našich, lebo tam bolo vtedy mnoho iných kapiel z okolia, z Bojnej, Jacoviec a z kde-kade ... Títo naši hrali velice krásne, tak jemnúčko, a všetko bez nôt – no skrátka boli to, jak sa povie, prirodzené talenty...“*, uzavrel Gusto Uhrin.

Modrovská kapela však zažila nielen slávnostné, ale aj úsmevné chvíle, ktoré sa spájali najmä so svadbami. Muzikanti si na nich totiž ľúbili vypiť. Po jednej takejto „namáhavej“ svadbe v Hrádku trúbkar Vilko Bielik nevládal dôjsť do rodnej obce a na spánok sa uložil v priekope za Hrádkom. Na druhý deň dobehla jeho nahnevaná manželka Brigita k Petrovi Paulechovi s ponosom, kde nechali jej manžela. *„Čo sme s ním mali robiť? Mali sme ho my odniesť?“* bránil sa kamarát z kapely. *„Veru, ľúbili si vypiť, títo naši muzikanti!“* spomínala po rokoch jedna zo starších obyvateľiek obce.

Aj druhá kapela vystupovala výlučne v tradičných modrovských mužských krojoch, ktoré sú dnes už prakticky zaniknuté.

K tejto, historicky druhej modrovskej dychovke, ako už bolo spomenuté, máme zachovanú fotografiu z čias jej založenia (pravdepodobne 1932). Snímky z ďalších rokov nám však úplne chýbajú, prípadne sú tu muzikanti zle rozoznateľní.

Kapela pôsobila aj v prvom desaťročí komunistického režimu, až do roku 1962, teda rovných tridsať rokov. Bezpochyby v jej radoch nastávali personálne obmeny, vzhľadom na absenciu akýchkoľvek obrazových či písomných podkladov ich však nevieme bližšie určiť. Vieme len, že jej starší členovia postupne vypadávali, dorast však chýbal. V 40. a 50. rokoch posilnili jej slabnúce rady Jozef Lehuta a Viktor Uhrin. Starého Michala Janžu nahrádzal syn Anton, starého (mlynára) Jána Dzurku, ktorý hral na klarinet, zas syn Karol, ktorý hral na trúbke.

O jednej z povinných akcií, na ktorej sa kapela zúčastnila (výročie narodenín V. I. Lenina – 22. apríla 1951 – pozn. aut.), školská kronika hovorí, že tieto sa oslávili „verejnou manifestáciou a pochodom mieru za doprovodu tunajšej dychovej hudby“. Tohto pochodu z Modrovej na Modrovku sa zúčastnilo 270 osôb.

Poslednú zmienku o vystúpení kapely na Modrovej v školskej kronike nachádzame 22. novembra 1959 počas aktu slávnostného založenia JRD v Modrovej, ktorého sa zúčastnili nielen politickí predstavitelia okresnej úrovne, ale aj umelecký súbor z Novej scény v Bratislave.

V roku 1965 bola na Miestnom národnom výbore zavedená nová obecná kronika. Jej prvý kronikár, Jozef Kováč ml. tu menuje všetky organizácie pôsobiace v obci: okrem Dedinskej organizácie (DO) KSS to bol Československý zväz mladých (ČSM), TJ, Červený kríž a Zväz československo-sovietskeho priateľstva. Dychovú hudbu už nová kronika nespomína. Môžeme preto usudzovať, že v 60. rokoch už nepôsobila.

Tretia etapa histórie modrovskej kapely sa začala až vo februári roku 1977. Jej „vzkriesenie“ úzko súvisí s výstavbou a otvorením nového kultúrneho domu v obci roku 1975. Nová budova bola priestorom i výzvou na nové spoločensko-kultúrne aktivity.

Takto sa oživila aj idea modrovskej hudby. V obci žila tradícia jej pôsobenia, hoci pôvodní členovia-zakladatelia kapely z roku 1909 boli v tom čase už všetci mŕtvi. „V myšliach občanov stále žije spomienka na týchto hudobníkov a chcú oživiť založením nového dychového súboru tieto tradície“, uvádza obecná kronika.

Dychovka začala pôsobiť pod vedením miestneho občana českého pôvodu **Josefa Vácu** dňa 6. februára 1977. Organizačným „referentom“ súboru bol Ján Polonský.

Jeden zo zakladajúcich členov, Jozef Majko z Modrovej, spomínal na hudobné začiatky takto: „Niekedy v zime 1976/1977 sme sa zišli v kultúrnom dome v miestnosti vedľa sobášnej siene a na stoloch sa ligotali nové hudobné nástroje. Basu sme spočiatku nemohli vôbec zohnať, ale nakoniec sa to podarilo. Bartolomej Horňák hral spočiatku na požičanom heligóne. Uchádzačov do kapely bolo viac než nástrojov. Pamätám, ako Bohuš Behan so svojím bratom Emanom si zobrali tenor aj s barytonom. Mne sa ušla B-trúbka, na ktorú som chcel hrať spolu s Ferom Hlístom. Nástroj sme si vymieňali, to bolo pre mňa nevhodné. Neskôr som si kúpil trúbku a mám ju dodnes... Zo začiatku bol v dychovke veľký elán. Cvičilo sa 2-3 krát za týždeň. Zakrátko sme mali aj vystúpenie v miestnom kultúrnom dome.“

Ďalší zo zakladajúcich členov hudobného telesa, František Bielik, spomína: „V roku 1977 sme sa rozhodli, že budeme pokračovateľmi dychovej hudby v Modrovej a založíme kapelu. Zásluhu mali všetci členovia tejto kapely, ktorí vydržali až do prvého oprávnenia na hudobnú produkciu. Okrem všetkých týchto muzikantov aj naša osvetárka Anka Žilková a predseda MNV Jaroslav Ilenčík“ ... „Ozaj sme boli zapálení do toho... Začínali sme od nuly, učili sme sa základy hudby – noty, stupnice – iba s našim členom, ktorý mal základné hudobné skúsenosti – Josefom Vácom.“ Napriek týmto nedostatkom treba p. Vácovi poďakovať – bez jeho iniciatívy by kapela nevznikla, dodáva Bielik.

Hudobný krúžok „Modrovanka“ pôsobil oficiálne pri Osveťovej besede, ako sa vtedy nazývalo kultúrne oddelenie Miestneho národného výboru. Súbor od roku 1977 kolísal medzi 18 – 25 členmi; oficiálne mal v prvom roku existencie zapísaných

22 členov a pravidelne sa schádzal na nácviak v kultúrnom dome. Vtedajší predseda MNV Jaroslav Ilenčík zakúpil muzikantom potrebné hudobné nástroje. Ako uvádza jeden zo zakladajúcich členov, Bartolomej Horňák, „za predsedníctva pána Ilenčíka boli nám zakúpené nástroje cestou Osvetovej besedy“.

V tretej modrovskej kapele, obnovenej roku 1977, nachádzame tieto mená:

Jozef Váca (barytón)
Ján Polonský (krídlovka)
Miroslav Babinec (krídlovka)
Bohuš Behan (tenor)
Emanuel Behan (baskrídlovka)
Ján Benech (bas trúbka)
František Bielik (trúbka-B)
Albert Domin (klarinet-Es)
Anton Domin (trombón)
Rudolf Dzurka (bicie)
Ivan Garec (bicie)
František Hlísta (trúbka-B)
Bartolomej Horňák (tuba-B)
Jozef Kališ (Es-trúbka)
František Krajčech (tenor)
Jozef Kusovský (klarinet-B)
Jozef Majko (trúbka-B)
Miloš Michalka (tenor)
Vincent Michalka (tenor)
Ján Pavlus (trombón)
František Uhrin (barytón)
Ľubomír Uhrin (Es-trúbka)
Ján Trautenberger (krídlovka)
Augustín Turzik (klarinet-B)
Pavol Valenta (činely)

Ako speváčky pôsobili Mária Behanová, Beáta Benechová, Helena Filipková, Magdaléna Uhrinová.

Základné prvky hudobnej výchovy pre jednotlivé nástroje vyučoval prvý rok Josef Váca. Ešte v priebehu prvého roku stihol súbor štyri verejné vystúpenia. Začiatky neboli ľahké a noví muzikanti sem-tam vypočuli aj kritiku. „Ešte je potrebné, aby súbor v učení a cvičení pokračoval“, vyjadrila sa na margo kvality hudby diplomaticky v tom čase aj obecná kronika.

Nie všetci adepti hudobného remesla, ktorí vo februári 1977 začali, aj vydržali. Nemali dosť vytrvalosti, chuti, času, alebo mali aj iné aktivity. Jeden z prvých členov dychovky napríklad spomínal prípad: Kapelník Váca pobadal, že Emanovi Behanovi sa príliš nechce chodiť na skúšky, adresoval mu preto tieto slová: „Emane – buď budeš fukať, alebo futbal hrať – vobojí se sakra nedá hrať!!!“ Aj tak nejak bolo a Behan onedlho kapelu opustil.

Jozef Váca, i keď mu nesporne patrí zásluha za „naštartovanie“ kapely, nemal na to, aby z nej spravil špičkový súbor. Potvrdzujú to aj spomienky hudobníkov, ktorí pod jeho taktovkou pôsobili. „Odborné vedomosti ktoré mal pán Váca postačovali na vedenie malých dychových skupín, spomínal po rokoch Vincent Michalka, „no náš súbor mal veľké obsadenie hudobných nástrojov a boli na nás kladené požiadavky zahrať skladby zložitejšie, zahrať ich zodpovednejšie“.

Situácia si skrátka vyžadovala zohnať kvalifikovanejšieho, skúsenejšieho i zodpovednejšieho učiteľa. Tým sa stal pán **Miloš Sedmák** z Hlohovca, ktorý pôsobil ako hudobný učiteľ, teda skutočný profesionál, na umeleckých školách, o.i. v Piešťanoch. Pre malú obec Modrová to bola pocta, že sa „ujal“ práve našich hudobníkov. Jedinou komplikáciou bola nutnosť jeho dovozu i odvozu do rodného Hlohovca, ktorý museli zabezpečovať hudobníci vo vlastnej réžii, predovšetkým ale František Bielik.

Príchodom špičkového učiteľa (ktorého žiaci z úcty oslovovali ako „profesor“), postupným zvyšovaním členov súboru i hudobných nástrojov, sa súbor celkovo rozrastal. Rozšíril sa aj jeho repertoár. Kvalita súboru tak v tomto období nepochybne napredovala. „Profesor Sedmák požadoval od každého člena súboru zvýšenú odbornú zdatnosť a schopnosti – požiadavkou doby bolo produkovať

kvalitnú modernú hudobnú produkciu“, spomínal Vincent Michalka. Podobne s ocenením spomínal na Sedmáka aj Jozef Majko, keď sa vyslovil: „Na kvalitu hudby mal vplyv aj fakt, že kapelu na jej začiatku nevedol učiteľ, ktorý by nám, amatérom, dal lepšie základy. Kvalita hudby sa zlepšila, keď prišiel pán Sedmák. Bol to skutočný odborník na hudbu, škoda len, že nežil dlhšie, modrovská dychovka by asi bola na vyššej úrovni...“ Ďalší z členov, František Bielik, Sedmákovu schopnosť hodnotil ešte trefnejšie: „Sedmákovu ucho nemalo žiadneho úniku... Presne spoznal, kto čo hral, či je to podľa nôt, a hneď dotyčného zastavil“, spomínal po rokoch.

Zvýšené nároky učiteľa pochopiteľne nie všetkým mužom vyhovovali, čo spôsobilo, že niektorí kapelu opustili. Od kvality hudobnej produkcie však priamo závisel aj honorár súboru. Tento stanovovala odborná posudková komisia v okresnom meste – vtedy v Trenčíne – a to každé dva roky. Posudkový proces sa oficiálne nazýval ako kvalifikačné prehrávky a tie boli povinné pre každý hudobný súbor. Podľa úrovne kvality potom komisia stanovila hodinový honorár súboru.

V druhom roku pôsobenia sa aj vďaka usilovným nácvikom kvalita kapely zlepšila. Vtedajšia kronikárka Paulína Turziková uvádza: „Svojím vystupovaním prispievajú na kultúrnych a verejných podujatiach v obci.“ Vďaka zvýšenej kvalite vystúpení v decembri 1978 hudobný krúžok pristúpil ku kvalifikačným prehrávkam. Získal oprávnenie na hudobnú produkciu, a tým aj možnosť prijímať za svoje vystúpenia peniaze. Ako uvádza R. Brišková vo svojej práci, svoj repertoár modrovskí muzikanti preberali najmä od dychovej hudby Stráňanka z neďalekého Strání na Morave, s ktorej členmi mali priateľské vzťahy. Tie sa nadviazali najmä zásluhou Jana Wintera-Jankesa zo spomenutej obce, ktorý vypo-máhal notovým materiálom. Medzi najznámejšie a najviac hrané moravské piesne patrili napr. Lanžhotský kraj, Zimné ruže, U Hodonína, Hviezdička a i. Slovenské piesne preberali najmä z repertoáru Drietomanky z Drietomej (Rastie borovienka zelená, Šla Anička na sobáš, Jarný kvet a i.).

Žiaľ, pán Sedmák v našej obci nepobudol dlho, skosila ho totiž zákerná choroba. Veľká škoda i pre našu obec, akiste by úroveň dychovky vyzerala inak. (Naši muzikanti, jeho žiaci, mu boli hrať i na pohrebe v Leopoldove).

Na Sedmákovo miesto nastúpil pán **Juraj Stolárík** z Banky. Ten však pôsobil len krátko – ani nie rok. S Modrovou sa rozlúčil predčasne a dosť smutným spôsobom, keď ho jeden z členov kapely inzultoval. Aj tento prípad ukazuje, aké neľahké podmienky mali učitelia v našej obci...

Po Stolárikovi učiteľské žezlo prevzal pán **Emil Polák** z Moravian nad Váhom, ktorý bol zároveň aj produkčným hráčom na klarinet. Tento mal za sebou pestrú hudobnú kariéru: začínal za mlada v džezovej kapele, potom hral v podnikovej dychovke v Chirane, neskôr na Banke a v Moravanoch nad Váhom, potom zakotvil na Modrovej. Pod jeho vedením Modrovanka dosahovala dobré výsledky a naši muzikanti naňho spomínajú s úctou aj po tridsiatich rokoch. Emil Polák vyhotovil notový materiál pre celú dychovku. Jeho knižky boli písané jednoducho a zrozumiteľne, preto sa z nich hrávalo najviac. Modrovským muzikantom zložil skladby pre súbor, ktoré sa hrávajú podnes.

Po získaní teórie, ktorú im sprostredkovali učitelia Sedmák, Polák a Stolárík, začali hudobníci účinkovať v širšom okolí. *„Celkove sa nám darilo, boli sme na dobre úrovni. Hrávali sme na rôznych príležitostiach: svadby, pohreby, zábavy, v regióne od Stankoviec až po Hlohovec. Do našich radov sa dostali aj skúsenejší hudobníci, ktorí nám pri akciách vypomáhali: Jankeš zo Strání, Anton Perniš z Piešťan, Michal Rusnák z Banky, Gondár z Hôrky, Peter Burica z Hrádku, Ferko Krajčech z Lúky, Vlado Jaroslav a Vlado Rudolf z Nového Mesta, Kvačala z Kálnice. Škoda len, že náš vedúci (J. Polonský – pozn. aut.), po jednej nezdarenej akcii bez slova odišiel a nechal kapelu napospas. Bol som zástupca, tak chceli, aby som prebral jeho miesto, lebo mám osvedčenie o absolvovaní dvojročného diaľkového školenia vedúcich hudobných súborov. Z určitých dôvodov som to nechcel robiť, navrhol som A. Turzika, ale ani on to nechcel. Ale i napriek tomuto všetkému som priviedol*

kapelu ku skúškam oprávnenia na hudobnú produkciu i ústnu skúšku“, uvádza v písomných spomienkach František Bielik.

Kapela vystupovala na rôznych slávnostných príležitostiach a podujatiach v obci: oslave tzv. Februárového víťazstva pracujúceho ľudu (25. 2.), SNP (či partizánskych vatier na ihrisku – 29. 8.), počas výročí oslobodenia (4. apríl), či počas zhromaždení k socialistickým voľbám. Prípravy na vystúpenia na významné štátne sviatky boli dosť prísne – v niektorých prípadoch si prišli dokonca súdruhovia „z okresu“ – z Trenčína – osobne vypočuť, ako kapela dokáže zahrať československú a sovietsku hymnu...

Účinkovala tiež pri pohreboch, na stretnutiach s dôchodcami a rôznych iných akciách na pôde blízkych obcí.

Konali sa aj vystúpenia v širšom okruhu, z ktorých najvýznamnejšie boli prvomájové sprievody v Novom Meste nad Váhom, na stretnutí zástupcov všetkých Lehôt v Československu (v Čechách), či dokonca vystúpenie na celoslovenských dožinkoch v Nitre.

Nechýbali humorné zážitky, najmä na dedinských zábavách. Na jeden z nich spomínal Jozef Majko: *„Hrali sme na Novej Lehote na zábave. Vtedy bola hitom skladba ‘Cigáň čierny cigáň’. Potúžená pani Marková – Rómka z Novej Lehoty – vykrikovala po muzikantoch: ‘Ešte toho cigáňa!’ Chlapci jej ale cez prestávku povedali, že zadarmo nehrajú. Marková preto vyšla na javisko a dala stovku basistovi. Keď však z javiska schádzala, tak sa pošmykla, že nohy jej vyletely do vzduchu a šaty až niekam za hlavu. Kopala nohami, pretože sa nemohla postaviť a zorientovať. Bola to hotová groteska.“*

Vďaka zachovaným zápiskom osvetovej besedy sa dozvedáme o personálnom zložení kapely, dátumoch stretnutí, dochádzky jej členov, ale aj o príchode mladého „dorastu“. V záznamoch o práci v záujmovom krúžku zo školského roku 1978/1979 (v čase pôsobenia učiteľa Sedmáka), nachádzame mená piatich nových žiakov: Ľuboš Polonský (krídlovka), Juraj Domin (Es-klarinet), Igor Kusovský (B-klarinet), Peter Michalka (B-klarinet), Štefan Povinec (bicie).

V rokoch 1977 – 1986 bol vedúcim súboru **Ján Polonský**; po ňom „žezlo“ prevzal **Bartolomej Horňák**.

V roku 1981 mala Modrovanka 13 členov. Jej členovia sa na nácviky schádzali dvakrát týždenne, avšak v tomto roku boli bez učiteľa hudby. O tri roky neskôr čítame v kronike o účasti hudobníkov na prvomájových oslavách: „*Dychová hudba vzorne reprezentovala obec v prvomájovom sprievode aj napriek značnej nepriazni počasia.*“

Striedali sa pochvalné hodnotenia s menej pochvalnými. Výčitky smerovali najmä na stagnáciu kvality, problémom bola aj nekompletnosť muzikantov, napríklad po odchode brancov na základnú vojenskú službu, či iné, niekedy možno malicherné príčiny, čo znižovalo kvalitu kapely. Svoju rolu však zohrala aj nepravdivosť dochádzok na skúšky. Tak napríklad v zápise za rok 1984 v kronike čítame: „*Po dlhšej stagnácii sa dychová hudba opäť pravidelne schádza na svojich nácvikoch jedenkrát týždenne.*“ V súbore nastali aj menšie zmeny v obsadení, pribudli členovia z okolitých obcí.

Pravidelné nácviky či účasť na verejných vystúpeniach nebola len čisto hudobnou záležitosťou, ale aj spoločenskou akciou. Stretávali a spoznávali sa tu ľudia, ktorí by sa inak možno ani neboli zblížili a medzi mnohými vznikli aj celoživotné priateľstvá. „*Medzi významné a nezabudnuteľné postavy nášho súboru patrili napr. Jan Winter zo Strání, Anton Nedelka a Ján Pavlus z Piešťan, František Jursa a František Gróf z Hrádku, Miloš Michalka z Novej Lehoty, Ján Trautenberger z Modrovej, či Michal Rusnák z Banky*“, spomínal po rokoch na svojich bývalých kolegov jeden z najstarších členov kapely, Vincent Michalka.

Viacerým utkvel v pamäti najmä Ján Trautenberger, pôvodom z Hrádku, ktorý mal mimoriadny hudobný talent. „*Ján Trautenberger bol pán muzikant, ktorý mal všetky skladby, ktoré sme hrávali, stokrát prehraté a preto nechcel na skúškach hrať z nôt. Raz sa na nás nahneval a ušiel zo skúšky...*“, spomínal Jozef Majko.

V júli 1986 bola dychová hudba jediným súborom záujmovej činnosti v obci. Modrovanka mala vtedy 17 členov, jej členovia nacvičovali raz týždenne.

Dôležitým prvkom bola i výchova **dorastu**. Pri získavaní i výchove mladých hráčov patrí zásluha najmä učiteľom hudby, pánom učiteľom Polákovi a Bařinovi, a potom tiež Hornákovi. Títo sa najviac zaslúžili o omladzovanie súboru.

Deväť rokov po „oživení“ modrovskej mužskej dychovky, v júli 1986, začal v KD Modrová kurz dychovej hudby pre žiakov ZŠ Lúka, ktorý viedol spomenutý pán Polák z Moravian. Zúčastňovalo sa ho najprv 12, potom len 10 detí. Podľa zachovaných záznamov na vtedajšom MNV to boli na začiatku Jozef Dvorský (barytón), Ľuboš Dvorský (Es-trúbka), Milan Dzurka (bicie), Pavol Dzurka (krídlovka), Anton Kobelár (Es-trúbka), Ján Kopún (tenor), František Majko (krídlovka), Peter Minárik (krídlovka), Peter Polonský (klarinet), Ľubomír Uhrin ml. (klarinet), Patrik Košč (klarinet). Postupne pristupovali aj ďalší – Marián Vrben- ský (trónbón), Róbert Uhrin (krídlovka), Miloš Kvačala (tenor).

Pre žiakov boli zakúpené hudobné nástroje a lekcie sa usku- točňovali dvakrát týždenne – v pondelok a piatok. Prvým účast- níkom elán ani odhodlanie nechýbalo: „*Všetci chcú v nácviku po- kračovať až do kvalifikačných skúšok*“, stojí v kronike.

Mladá kapela mala speváčky (Mária Hornáková, Monika Majková) a obsadenie na všetky hlavné nástroje okrem basu. Na tento nástroj im chodieval vypomáhať Bartolomej Hornák.

Kapela mladých absolvovala vystúpenia na vtedajších 1. má- joch v Novom Meste nad Váhom.

Na pána učiteľa Poláka si spomínali viacerí z jeho žiakov. „*Po- chodovať sme sa učili najprv na ihrisku a potom po dedine. Na trpez- livosť a obetavosť, ktorú s nami mal, spomíname dodnes*“, vyjadril sa Jozef Dvorský. „*Bol to kludný a veselý človek, ktorého bavila dychov- ka, humor, a na ktorého bolo spoľahnutie. Mávali sme pravidelné skúšky, prišiel vždy, aj v zlom počasí. Skúška začínala cigaretou a jeho vtípmi, ktoré nás náramne rozosmiali. Vedel nás zabávať, ale súčasne aj poradiť, pomáhal nám písať pesničky a keď sme ich potom hrali na vystúpení, mal obrovskú radosť. Samozrejme, že sa na nás aj nahneval, keď sme sa bavili a nepočúvali ho. Vtedy po nás hádzal svoju baretku, najmä po Petrovi Polonskom, ktorý sa bavil neustále. Baretku letela ako bumerang*

a zastavila sa vždy na veľkom bubne: Milan však neváhal a priniesol mu ju, aby mohol pokračovať ďalšími hodmi. Vždy to skončilo smiechom. Pán Polák mal s nami veľkú trpezlivosť, začo mu patrí veľká vďaka, že to s nami vydržal a naučil nás hrať“, spomínajú zas Milan a Pavol Dzurkovci.

Že to bola skutočne veselá partia výmyselníkov, svedčí nasledujúca udalosť: Mládežnícka kapela hrala na dožinkovej slávnosti JRD v Moravanoch n/V. Pri spiatočnej ceste domov dostal niekto nápad naliať do basu B. Horňáka trochu kofoly. Od nápadu nebolo ďaleko k realizácii. Každý muzikant si vie predstaviť aké tóny-netóny vydával nástroj po niekoľkých dňoch na ďalšej hudobnej produkcii. „Členovia dobrej partie to však neprezradili ani po vyše 20 rokoch, kto bol autorom oného nápadu“, dodávajú vtedajší členovia kapely, Jozef Dvorský a Marián Vrbenský.

Mládežnícky hudobný kurz na dychové nástroje sa ukončil po troch rokoch – v októbri 1989. Ako to už býva, nie všetci, čo začali, ho aj dokončili. Dovedna ho absolvovalo 11 účastníkov.

Podľa zachovaných údajov bolo prvým verejným vystúpením mladých hudobníkov podujatie pri príležitosti osláv 71. výročia VOSR, teda v novembri roku 1988, ktoré sa organizovali za spolupráce Jednoty a mládežníckej dychovej hudby. Dychovka účinkovala aj v okolitých obciach, dožinkách, tradičných stavaniach 1. mája.

V novembri 1989 začal nový hudobný kurz, ktorý viedol **Karel Bařina** z Nového Mesta nad Váhom, ktorý pôsobil ako učiteľ na tamojšej Ľudovej škole umenia. Kurz sa konal dvakrát týždenne. Pán Bařina bol prísny, ale svedomitým učiteľom s hlbokými odbornými znalosťami i vzťahom k hudbe. Pod jeho taktovkou sa vyučili viacerí chlapci, ktorí pôsobia v kapele podnes.

Jeden zo žiakov, ktorý jeho kurz absolvoval od začiatku do konca, Juraj Lacko, na neho po rokoch spomínal: „Bařina bol veľmi zodpovedný: už na prvom stretnutí sme museli každý niečo zaspievať. Zo začiatku sme sa učili iba správne dýchať, hrať na nátrubok bez nástroja – to bolo pár týždňov. Učili sme sa naspamäť všetky stupnice, skrátka veľa teórie pekne od začiatku. Veľa ľudí si pokúpilo vlastné nástroje. Dostáva-

li sme domáce úlohy, ktoré sme museli dobre zvládnuť – neodpustil nám ani malé chybičky. Kto doma necvičil, musel domácu úlohu prenášať aj niekoľko týždňov, lebo on hneď poznal, ak niekto nehral čo i len jeden deň.“ Bařina dal svojim žiakom kompletný materiál na výučbu, podonášal im aj veľa nôt rôznych jednoduchších pesničiek, ktoré si potom táto mladá kapela hrávala. Žiaci si ich poprepisovali a porobili pekné knižky. „Učňovská“ drina sa však miešala aj s humornými zážitkami. Lacko pokračuje: *„Bol to dosť prísny, ale dobrý učiteľ, vedel s nami pokecať, zasmiať sa, ladil poctivo metronómom pred hraním, perfektne zvládal každý nástroj. Pamätám si, vedel sa pekne nahnevať, ak niekto zahral nesprávny tón, zopárkrát zlomil aj dirigentskú paličku so slovami: „Palo, čo to tam hraješ?!“ A potom, ak nastala chyba, išla sa celá skladba vždy od začiatku, aj keď sa chyba spravila v poslednom takte... Pekne od začiatku, vždy znova a znova, až sme mali opuchnuté pery...“*

Bařina obohatil kapelu o ďalších členov: Marián Trautenberger (krídlovka), Jozef Kališ (krídlovka), Juraj Lacko (krídlovka), Pavol Krajčech (krídlovka), Martin Domin (krídlovka), Dušan Petrgalovič (krídlovka), Miroslav Domin (tenor), Vlado Božik (tenor), Tomáš Benech (klarinet), Lukáš Domin (klarinet), Milan Kravárik (klarinet), Martin Masár (klarinet), Marek Božik (bicie), Pavol Košč (bas), Marián Domin (bas). Na klarinet sa pridala ešte František Jursa.

Podľa triednej knihy hudobného vyučovania v školskom roku 1989/1990 nastúpilo do kurzu dovedna až 23 žiakov, z toho 19 chlapcov a 4 dievčatá. Ako to už býva, nie všetci vydržali až do konca. V školskom roku 1991/1992 to bolo už len 17 žiakov (Marián Ábel, Tomáš Benech, Martin Benech, Vladimír Božik, Lukáš Domin, Martin Domin, Miroslav Domin, Pavol Košč, Katarína Kováčová, Pavol Krajčech, Milan Kravárik, Juraj Lacko, Martin Masarovič, Daniel Michalovský, Andrea Paulechová, Marianna Paulechová, Marián Trautenberger a Marián Vrbenský).

V poslednom roku kurzu (školský rok 1992/1993) vystúpilo 7 žiakov.

Popri tom aj v prelomovom roku 1989 naďalej pôsobila Modrovanka (zložená zo starých hudobníkov) pod vedením **Bartolomeja Hornáka**.

Obdobie rokov 1993 – 1996 bolo v histórii modrovskej dychovej hudby hodne bohaté až búrlivé.

Po roku 1989 sa zhoršili spoločensko-materiálne podmienky na fungovanie dychovej hudby ako takej (to sa týkalo celej republiky). Aj v našej obci zanikla osvetová beseda pri MNV, ktorá dychovkárov materiálne podporovala a platila učiteľov hudby.

Ďalšou nevýhodou, ktorú priniesli politicko-spoločenské zmeny po roku 1989 pre muzikantov, bola konkurencia lacnejšej, často nekvalitnej reprodukovanej hudby, ktorá sa postupne začala rozmáhať na spoločenských akciách.

Na druhej strane, po ukončení Polákovho a najmä Bařinovho kurzu (na jar 1993) mala Modrová toľko muzikantov všetkých vekových kategórií, ako nikdy predtým. Bařina zo začiatku držal svojich žiakov čisto ako kapelu mladých, ktorých aj spolu dirigoval (vidno to na fotke z 1. mája 1991). Bařinovi žiaci sa však postupne zmiešavali s Polákovými žiakmi.

Asi v roku 1994 sa vplyvom rôznych nezhôd vytvorili **prakticky dve dychové skupiny**. Prvá, pod taktovkou **Mariána Trautenbergera**, bola zložená prevážne z mladších, ale aj najmladších absolventov: Marián Trautenberger (krídlovka), Juraj Lacko (krídlovka), Pavol Krajčech (krídlovka), Jozef Kališ (krídlovka), Patrik Košč (klarinet), Ján Kopún (tenor), Miro Domin (tenor), Pavol Košč (bas), Pavol Dzurka (krídlovka) a Milan Dzurka (bicie), Anton Kobelár (Es-trúbka). Zo „starých“ muzikantov sa k nim onedlho pridal Augustín Turzik. Pribudli aj kvalitní hráči zo širšieho okolia Modrovej Miloš Kvačala (Kálnica), Rastislav Bednár (Hrádok), Miloš Gondár (Hôrka nad Váhom, bas).

Kapela chodila na viaceré akcie aj v širšom okolí, až po Nové Mesto nad Váhom. „*Hrali sme párkrát v Kálnici, na ihrisku, na voze, v Kočovciach, Lúka – ihrisko, pohreby, zábavy a i.*“, spomínal Juraj Lacko. Hlavným ťahúňom bol, podľa Lackových slov, Marián

Trautenbergger a Miloš Gondár (ktorý zabezpečil aparatúru na nácviky): „Maroš Trautenbergger chcel len kvalitu; pamätám si, že skúšky na Modrovej bývali aj 4 hodiny niekedy, dlho do noci“, spomínal. Práve Trautenbergger priviedol do skupiny aj niektorých šikovných „cezpoľných“ členov. Táto skupina mala aj speváčky.

Táto skupina krátky čas (1994 – 1995) fungovala aj pod názvom *Grničanka*. Podľa Pavla Dzurku, hlavným iniciátorom tohto názvu bol on spolu s A. Turzikom. Mala to byť alternatíva voči druhej skupine modrovských hudobníkov (pod taktovkou B. Horňáka). „Vystupovali sme na slávnosti na Kostolci v Ducovom, ktoré navštívil aj arcibiskup Ján Sokol, na požiarno-športových súťažiach, výstavisku domácich zvierat v Kálnici, na dožinkoch v Moravancoch a iných akciách“, spomínal Pavol Dzurka. „Raz, keď sme išli z hrania“, pokračoval Dzurka, „zastavili sme sa na občerstvenie na Ducovom. Miestny krčmár nás požiadal, aby sme mu zahrli jednu pesničku. Nakoniec z tej z jednej pesničky bolo toľko, že sa hralo až do ranných hodín... Ba prilákali sme i miestnych hudobníkov, ktorí nás doprevádzali s harmonikou a saxofónom...“

Paralelne so skupinou mladých pôsobila v obci aj druhá skupina pod vedením **B. Horňáka**. To bol obdobie asi najväčšieho rozkvetu, keď bolo dostatok muzikantov na dve kapely. Duplicita však prinášala aj problémy, napr. bolo málo priestoru na hranie, dochádzalo k rôznym nedorozumeniam.

Na druhej strane sa však vzájomne dopĺňali v prípade potreby účinkovania na akciách.

Stav však neostal nemenný. Niektorí chlapci odchádzali na vojenčinu (a už sa potom k hudbe nevrátili), iní odpadávali aj bez toho. Rady starších sa zužovali „prirodzenou“ cestou – ubúdaním síl a zdravotnými problémami...

Výsledkom tak bolo, že muzikantov v obci nepribúdalo, ale naopak ubúdalo, až sa členovia oboch kapiel zlúčili. Starí muzikanti, ktorých rady sa rýchle stenčovali, sa tak nakoniec včlenili medzi mladý dorast. Zostala tak iba „zdravšie jadro“ – jedna kapela na čele s Horňákom.

„Spomínam si, že keď sme hrávali už s Horňákom, skúšku sme mávali tak okolo 7. hod. večer; cez zimy bolo kopec snehu, tma riadna.

A nie vždy v piatok, ale často aj cez pracovný deň. Vinco Michalka najskôr chodil s Martinom a Lukášom Dominom a Milanom Kravárikom, ale potom už len sám, ale fakt vždy poctivo. Tiež Jursa, čo si pamätám, chodil poctivo“, spomína Juraj Lacko.

Bartolomej Horňák sa však v roku 1997 funkcie vedúceho kapely vzdal. Stalo sa tak – podľa jeho vlastných slov – *„pre môj odchod z obce Modrová a hlavne pre stratu zubov musel som opustiť dychovú hudbu a na post kapelníka nastúpil Marián Vrbenský.“*

Horňáka vystriedal v roku 1997 **Marián Vrbenský**. Z predchádzajúcej zostavy ostali v kapele do dnešných dní – a teda aj v stom roku od založenia modrovskej hudby – aktívni len Jozef Kališ ml. (krídlovka), Pavol Dzurka (krídlovka), Tomáš Benech (klarinet), Jozef Dvorský (barytón), Ondrej Garec (tenor), Jozef Kališ st. (doprovod), Marián Vrbenský (trombón), Jozef Gašpar (bas), Milan Dzurka (bicie), Marek Božik (bicie). Ako speváčky pôsobia Eva Grancová, Jana Dvorská, spevák Jozef Kusovský. (Z týchto dvaja nie sú občanmi Modrovej.)

Spolu s naším telesom však účinkujú dnes aj členovia iných kapiel – Marián Trautenberger (krídlovka), Emil Bielik (krídlovka), Vladimír Mitošinka (krídlovka), Marek Vojto (krídlovka), Cyril Potočný (bas), Mikuláš Moravčík (tenor), Gabriel Haring (bicie), Peter Burica (krídlovka), Štefan Povinec (bicie).

Akciu, ktorá muzikantom azda najviac utkvela v pamäti, boli fašiangy. Hranie na fašiangy sa obnovilo vďaka iniciatíve B. Horňáka. Začínalo sa vždy v sobotu ráno. „Občerstvenie“ v každom dome nechýbalo. Niekde sa pretiahlo viac, v inom dvore menej. V každom však hudobníkov srdečne vítali. Tak sa pravidelne stávalo, že dolný koniec sa odohral ešte dobre, no v strede, či na konci obce, to už „pokrivkávalo“. *„A ak áno, tak sa to končilo u Cigánov čiernym cigánom aj 3x za sebou; potom vyšla tancovať Irena; Vinco Michalka už viac spieval, ako hral“,* spomínali muzikanti. Sobota sa vždy zakončila v krčme...

Dlhodobý zlý stav nástrojov sa rozhodli členovia dychovky riešiť v roku 2007 ich opravou a zakúpením nových telies z vlast-

ných finančných zdrojov. Celková čiastka presiahla vtedajších 50 000 tisíc Sk. „Vieme, že vynaložené prostriedky sa nikomu nevrátia, ale určite skvalitnia úroveň a funkčnosť dychovky“, dodáva kapelník Marián Vrbenský. Naša kapela obmenila repertoár o nové skladby. Ku kvalite vystúpení prispela i nová zapožičaná aparátúra z miestneho KD so súhlasom obce.

Dychová hudba zahrá v období cez rok priemerne do 40 vystúpení, z toho väčšia časť sú akcie v rámci obce a regiónu – napr. na Hoteli Horec, svadby v Moravanoch n./V., hody v susednej Lúke, Hrádku, fašiangy, 1. máje, cirkevné podujatia a slávnosti, či rôzne iné akcie.

Mladí členovia, aktívne pôsobiaci aj dnes, môžu byť ocenení slovami jedného zo zakladajúcich členov kapely z roku 1977, Františka Bielika: „Som hrdý, že máme pokračovateľov – ako Marián Vrbenský a pár ďalších nadšencov, ktorí túto našu Modrovanku udržali až do tohto krásneho jubilea!“

Ostáva nám len poďakovať sa všetkým muzikantom i tým verejným predstaviteľom, ktorí sa o ich účinkovanie zaslúžili. A takisto dúfať, že jubilejné sté výročie kapely v našej obci nebude začiatkom konca, ale že dobrovoľnícka hudba sa bude aj v tejto, ekonomicky i spoločensky neľahkej dobe rozvíjať a tradícia sa bude prenášať aj na ďalšie generácie.

Chronológia pôsobenia učiteľov hudby v Modrovej:

1909 - ???	lektor Michal Jurikovič
1932 - ???	
6. 2. 1977 - 3. 4. 1978	lektor Josef Váca
4. 4. 1978 - 27. 1. 1980	lektor Miloslav Sedmák
4. 7. 1986 - 30. 10. 1989	lektor Emil Polák
1. 11. 1989 - 30. 6. 1993	lektor Karel Bařina

Príloha:
Modrovská dychovka v obrazoch

Obr. 1. Členovia mládežníckeho speváckeho krúžku v Modrovej roku 1925. Horný rad zľava: Dominik Filipek, Michal Michalka, Ján Benech, Gašpar Paulech, učiteľ (?), Jozef Krajčech, Michal Paulech, Peter Majko, Štefan Uhrin. Dolný rad zľava: Pavol Paulech, Jozef Turzik, asi učiteľ spevu (?), Jozef Paulech, (?).

Obr. 2. Najstaršia zachovaná fotografia dychovky z prvej polovice 20. rokov. Zľava: Jozef Kuchar, Viliam Bielik, Michal Janžo, Jozef Behan, Jozef Uhrin, Štefan Paulech (Dolnanský), Michal Uhrin, Ján Dzurka, Ján Benech.

Obr. 3. Fotografia druhej (obnovenej) modrovskej dychovky z roku 1932, na fare. Zľava: Peter Majko, Štefan Behan, Jozef Behan, Michal Uhrin, Vilko Bielik, Štefan Melicher, Michal Janžo (bicie), Ján Majko, Jozef Kuchar, Peter Paulech, Ján Uhrin.

Obr. 4. Na Modrovej vystupovali aj chýrni hudobníci – bratia Grófovci z Hrádku (ako vojak v pozadí Tomáš Paulech).

Obr. 5. Slávnostný sprievod počas birmovky a uvítania biskupa v roku 1954; (za A. Behanom a T. Paulechom na koňoch kráča dychovka).

Obr. 6. Sprievod počas slávnosti Božieho tela (Oltáriky) roku 1958 za účasti dychovej hudby.

Obr. 7. Prvé verejné vystúpenie Modrovanky na oslavách SNP v KD (august 1977).

Obr. 8. Počas nácviku: V. Michalka, J. Majko, F. Bielik, M. Rusnák.

Seznam hudebních nástrojů převzatých dne 6.2.1977.

Klarinet B	<u>urzil Aug.</u>	<i>Auguril</i>
	Dominik Albert	
Klarinet B		<i>Polonsky Jan</i>
	Polonský Jan	
Křídlovka B		<i>Hlista František</i>
	Hlista František	
Křídlovka B	<u>Jan Trautenberg</u>	<i>Trautenberg</i>
	Behan Eman	
Baskřídlovka		<i>Váca Josef</i>
	Váca Josef	
Bariton		<i>Domin Tono</i>
	Domin Tono	
Es trubka		<i>Uhrin Luboš</i>
	Uhrin Luboš	
Es Trubka		

Obr. 9. Potvrzení o převzatí hudobných nástrojov pri prvom náviku.

Obr. 10. Vedúci kapely J. Váca so speváčkami; (zľava): H. Filipková, M. Behanová, M. Uhrinová, B. Benechová.

Obr. 11. Členovia DH Modrovanka začiatkom 80. rokov.

Obr. 12. Pohľad na členov kapely začiatkom 80. rokov.

Obr. 13. Dychová hudba doprevádzala zosnulého z rodného domu celou obcou až na cintorín (záber z roku 1979).

Obr. 14. Jedno z vystúpení mimo obce (Stará Lehota).

Obr. 15. Súčasťou osláv štátnych sviatkov bolo pravidelné koncertovanie DH (v popredí predsednícky stôl).

Obr. 16. Pán učiteľ Polák so svojimi žiakmi – mládežníkmi roku 1987 v Moravanoch.

Obr. 17. Pán učiteľ Bařina so svojimi žiakmi počas stavania mája (1991).

Obr. 18. Pán učiteľ Bařina so svojimi žiakmi počas stavania mája (1991).

Obr. 19. Pohľad na prvých žiakov p. Bařinu počas koncertovania (1991).

Obr. 20. Pohľad na prvých žiakov p. Bařinu počas koncertovania (1991).

Obr. 21. Vystúpenie „Grničanky“ počas slávnosti Božieho Tela (Oltáriky) roku 1995.

Obr. 22. Už jednotná modrovská kapela v roku 1996.

Obr. 23. Pán biskup Vrablec načúva koncertovaniu modrovských hudobníkov (birmovka 2002).

Obr. 24. Pán biskup Tóth v rozhovore s modrovskými hudobníkmi počas osláv výročia obce (2007).

Obr. 25. DH počas fašiangov roku 2002 (na dvore u Kališov).

Obr. 26. Členovia kapely počas fašiangov roku 2004.

Obr. 27. DH počas fašiangov roku 2005 v hornom konci.

Obr. 28. Koncertovanie na fašiangy v zime 2005.

Obr. 29. Po koncertovaní v bare.

Obr. 30. Vystúpenie na cirkevnej slávnosti v júni 2007.

Obr. 31. Hudobná gratulácia pri príležitosti životného jubilea (Johanna Lacková, 80 rokov).

Obr. 32. Koncertovanie počas juniálesu pri hoteli Horec (2009).

Obr. 33. Spoločná fotografia členov modrovskej hudby v jubilejnom roku 2009.